

УДК 069.5:94(477).15

Анастасія Хеленюк
(Острог)

ВНЕСОК ЗАРУБІЖНИХ УКРАЇНЦІВ У ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬОГО ФОНДУ МУЗЕЮ ІСТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ» ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ ТВОРЧОСТІ МИТЦІВ ДІАСПОРИ

Стаття присвячена історії формування та становлення Музею історії Національного університету «Острозька академія», визначено роль українців діаспори у цьому процесі. Особливу увагу приділено аналізу мистецьких колекцій музею та презентації творчості українських митців зарубіжжя в Музеї НаУОА, організованих в співпраці з українською діаспорною громадою.

Ключові слова: митці української діаспори, Музей історії НаУОА, скульптури, мистецькі колекції, Міртала Пилипенко, Петро Капшученко, виставки.

Історія українського музейництва бере свої початки із музейних зібрань, що створювались при університетах і були покликані формувати науково-освітню, навчальну базу для студентів та викладачів. Основою фонду цих музеїв стали приватні збірки українських вчених, колекціонерів, меценатів, які в співпраці з університетами дали початок розвитку музейної справи в Україні. За роки існування музеям при університетах вдалося сформувати потужні колекції, які по цінності та репрезентативності експонованого матеріалу не поступаються колекціям сучасних національних музеїв та заповідників. Незважаючи на досить невисоку популярність серед відвідувачів, університетські музеї стали важливою складовою мережі музейних установ України.

Сучасні університетські музеї дещо відмінні від тих, які створювались в кін. XIX ст., і часто засновуються з метою збереження та відтворення історії навчального закладу. Кожен поважний університет презентує свою історію в першу чергу через музейні експозиції. Частина університетів, як, наприклад, Київський національний університет ім. Шевченка, Львівський національний університет ім. І. Франка, Харківський національний університет ім. Каразіна, зберегли давні колекції, на базі яких створено окремі музейні підрозділи. Вони зосередили свою діяльність на науковій та освітній роботі, ставши важливою складовою навчального процесу в університеті.

Порівняно недовга історія діяльності Музею Національного університету «Острозька академія» (далі – Музей НаУОА) тісно пов'язана зі співпрацею університету з українською громадою у світі. Завдяки підтримці ректорату та меценатів, зокрема й українців з-за кордону, за порівняно недовгий час в університеті вдалося організувати роботу цілого музейного комплексу з різноплановою експозицією. Метою даної публікації є більш детальне висвітлення історії формування мистецького фонду музею та визначення ролі українців діаспори в становленні музею НаУОА.

Музей Острозької академії, заснований 1997 році, виконує одночасно і функції науково-освітнього центру, і музею, який відвідують численні групи туристів, гості університету та міста, іноземні делегації тощо. Музейний комплекс НаУОА формувався паралельно з процесом відродження Острозької академії, який розпочався в 1994 році. Експозиція, присвячена історії Острозької академії, стала першою у новоствореному музеї і сформована в основному з муляжів та копій, оскільки архів XVI–XVII ст., на жаль, не зберігся. Поступово в музеї стали з'являтися нові експонати – книги, картини, монети. На базі невеликих на початках збірок згодом сформувалися тематичні колекції, які презентуються в окремих приміщеннях музею. На сьогодні музей володіє колекцією іконопису, яка включає як ікони XVIII–XIX ст., так і твори сучасних іконописців; художній фонд музею налічує понад 300 одиниць зберігання та експонується в університетських коридорах, окремих експозиціях та в мистецькій галереї НаУОА, яка є найбільш динамічною частиною музею; колекцію стародруків музею сформовано в окрему експозицію, яка є одночасно навчальним та дослідницьким центром. Крім того, до музейного комплексу входить частина приміщень XVIII ст., які є пам'яткою архітектури місцевого значення.

Фонди музею на 90% складаються з подарунків. Не лише меценати та гості університету долучилися до процесу поповнення музейної збірки. Значну підтримку надали студенти, випускники акаде-

мії, а також пересічні громадяни, які передавали до музею цінні речі з власних колекцій. Усі передані експонати ретельно зберігаються, мають належну охорону, а також становлять цінний матеріал для вивчення.

Особливе місце в процесі відродження Острозької академії, діяльності музею та формуванні його фонду належить зарубіжним українцям, які одразу долучилися до розбудови університету. За їх підтримки та ініціативи у музеї академії спочатку з'явилися нові експонати, а згодом і цілі колекції. Співпрацю музею з українцями діаспори можна окреслити в двох напрямках: експонування мистецької та творчої спадщини української еміграції та поповнення музейного фонду за сприяння зарубіжних українців.

Пам'ятні речі, передані для музею зарубіжними гостями стали першими «закордонними» експонатами музею. Серед них: монети, присвячені тисячоліттю Хрещення Русі, що широко відзначалось українською громадою за кордоном в 1988 році, передані українською письменницею Лесею Мудрою; срібна відзнака української кредитової спілки в Рочестері, отримана під час зустрічі ректора НаУОА І. Пасічника з головою спілки Богданом Ватралем; писанки, розписані українською громадською діячкою з Канади Вірою Маланчій, яка щороку вручає студентам університету стипендію ім. В. Кузя «За здоровий спосіб життя». Цікавою є серія 25-ти центових монет, з символікою різних американських штатів, подаровані поетесою Ольгою Базалією. Університет співпрацює з українськими науковими установами діаспори – цінними для музею є автографні примірники праць українських вчених, що презентувалися в університеті, або ж їх автори відвідували Острозьку академію. В музеї є книги, підписані головою Українського історичного товариства проф. Любомиром Винарем, громадським діячем, дослідником історії українців у США Мироном Куропасем, словацьким вченим акад. Миколою Мушинкою, канадійськими вченими українського походження проф. Павлом-Робертом Магочим, проф. Орестом Субтельним та ін.

Особливе значення для університету мають мистецькі колекції музею, що репрезентують творчість українських митців з України та з-за кордону. Розуміючи важливість виховання молодого покоління на найкращих мистецьких зразках представники української громади за кордоном почали передавати в Острозьку академію твори відомих митців, що поклало початок фонду мистецької спадщини закордонних українців. Впродовж останніх років в Острозькій академії відбулися урочисті презентації творів видатних скульпторів Міртали [Пилипенко] та Петра Капшученка, що передані університету на постійне зберігання та на сьогодні перебувають у постійній експозиції.

Міртала – відома українська мисткиня, дочка Сергія Володимировича Пилипенка (1891–1934), репресованого українського письменника, журналіста, громадського діяча, та Тетяни Михайлівни Кардиналовської (1899–1993) – педагога, перекладача, громадської і культурно-освітньої діячки. Народившись 1929 року в Україні (Харків), з 1947 року живе і працює у США. Художню освіту отримала в школі мистецтв при Бостонському університеті, вдосконалювала свій професіоналізм під керівництвом видатного скульптора Осипа Цадкіна в школі мистецтв Ля Гранд Шомієр (Париж, Франція), знову навчалася в Америці у Тафтському університеті і отримала звання бакалавра мистецтв. Деякий час працювала викладачем на курсах скульптури, а згодом повністю присвятила себе творчості. Твори Міртали експонуються на багатьох персональних і групових виставках у США, Канаді, Франції, її бронзові скульптури прикрашають більше 200 приватних колекцій, а також експонуються в різних музеях. Роботи Міртали зберігаються в декількох колекціях в Україні – зокрема у трьох університетах. Окрім Острозької академії, їх можна побачити в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» та Харківській державній академії міського господарства ім. А. Бекетова.

Поява такої цінної колекції в Острозькій академії пов'язана насамперед з тим, що Міртала, як і багато діячів українського походження, вирішила підтримати Острозьку академію, долучитися до процесу її відродження та подарувала університету 15 своїх скульптурних робіт, виконаних у бронзі. Таке рішення пані Міртала прийняла після зустрічі з ректором НаУОА Ігорем Пасічником та тривалого спілкування з директором Інституту досліджень української діаспори НаУОА Аллою Атаманенко. Процес передачі скульптур був надзвичайно складним, тривав два роки та був реалізований завдяки сприянню Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України.

Творчість Міртали – це особливий сплав мистецтва та філософії, що в результаті осмислення автором знаходить майстерне втілення ідеї в матеріалі. Її роботи отримали високу оцінку мистецтвознавців та всесвітнє визнання. Міртала по-своєму бачить їх призначення та спосіб існування, духовний розвиток, зв'язок із космосом та минулим. Людська фігура у її скульптурах – це в першу чергу узагальнений символ. Поряд із зовнішньою стриманістю та лаконічністю, скульптури Міртали мають особливу енергетику, несуть важливу інформацію, ідею, яка спонукає до роздумів, інтерпретацій і формує особливий психологічний стан глядачів.

В колекції НаУОА представлені скульптури з двох тематичних серій: «Мандали» та «Втілені думки». Це роботи Міртали, створені нею за останні 30 років. Незважаючи на значну хронологічну різницю створення представлених робіт, при огляді виставки важко виокремити певні «творчі періоди» мисткині. Колекція сприймається надзвичайно цілісно, скульптури швидше дають нам змогу зрозуміти внутрішній світ майстрині, її настрій та «поспілкуватися» з нею, ніж спостерігати творчі пошуки, експерименти та зміни. В комплексі це ціла розмова, яку Міртала веде з нами, спілкуючись через свої роботи. Така незмінність стилю і, водночас, новаторство в кожній окремій роботі в першу чергу пов'язана із метою, яку ставить перед собою Міртала: «кожна моя скульптура це втілення нового кроку на моєму внутрішньому шляху. Вона невід'ємна від мого життя і може бути вчителем і цілителем» [5, с. 54]. Розміщення колекції в старовинних приміщеннях захристя храму (XVIII ст.) створює особливу камерну атмосферу та підсилює сприйняття робіт.

Міртала створила не лише власний стиль. Її творчість об'єднала філософію різних культур та народів, духовні переживання людини та людства з матеріальними та сакральними темами, світ реальний та невидимий. Це той випадок, коли творчість митця є інтернаціональною, доступною для розуміння всім без винятку глядачам, бо їх об'єднують глобальні теми, представлені простою, на перший погляд, символікою. Вдивляючись, відчитуючи кожну роботу Міртали глядач поступово «вивчає» цей особливий мистецький текст, поєднаний з текстом поетичним, адже іншою гранню творчості Міртали є її поезія. Часто назви віршів перегукуються з назвами скульптурних робіт, утворюючи всебічний образ людини як індивіда та людства в цілому. На виставці кожну скульптуру супроводжує вірш. Так в комплексі образу і слова глядач відчитує та відкриває для себе глибини світогляду мисткині, поринає у роздуми про нашу суть, безмежний простір та вічний час.

У фондовій збірці музею зберігаються також поетичні збірки Міртали. Цікаво, що поетичні твори Міртали, написані трьома мовами, аналізували кілька десятків літературознавців. Відомий сучасний американський славіст Даніель Ляферр'єр свого часу захистив магістерську дисертацію на дослідженні особливостей поетики та тематики віршів Міртали. Дослідники вважають, що її поезія «по праву може бути зарахована до найкращих зразків філософської лірики [4]. Мистецько-філософський світогляд Міртали відображений і в серії фотографій виконаних мисткинею, що зберігаються у фондах Музею НаУОА. Експозицію гармонійно доповнюють також невеликі за розміром металеві скульптури Міртали – мініатюри («мандали») та ювелірні прикраси ручної роботи – витончені кулони, що теж є мініатюрними копіями її скульптур.

Колекція відкрита для відвідувачів з 2011 року. За цей час книга відгуків заповнена щирими подяками та враженнями від експозиції. Часто відвідувачі вказують, що відкривають для себе творчість закордонних митців, яка довгий час для них була невідомою і пишуться талантом своїх земляків. Особливі емоції викликає скульптура «Україна – Фенікс – Лелека», яка в 1998 році була подана Мірталою до участі у 3-му турі конкурсу на кращий монумент Незалежності в Києві. Її талант – лаконічною символікою розкривати глибинні змісти, прекрасно втілений в композиції: обриси полум'я і лелеки – це тризуб. Лелека – традиційний символ України. Перерване коло навкруги умовного тризуба символізує визволення України, що відродилась і постала як Фенікс із попелу [5, с. 60]. На жаль, ця робота не була обраною за результатами конкурсу, а в колекції НаУОА зберігається її бронзова модель. Хоча Міртала не є скульптором-монументалістом, але кожну з її робіт легко уявити в міському просторі. Потенційну монументальність скульптур Міртали відзначало багато критиків та мистецтвознавців, часто це зауважують і відвідувачі Музею НаУОА. Не виключено, що в майбутньому «Україна – Фенікс – Лелека» чи якісь інші скульптури Міртали Пилипенко прикрашатимуть українські міста.

Іншою цінною колекцією музею є збірка скульптур Петра Капшученка. Талановитий український митець в 40-х роках вимушений був покинути Україну, а відвідати на рідну землю зміг лише через 50 років. Більшу частину свого життя скульптор провів у Аргентині та США (Філадельфія). Завдяки унікальному таланту та вражаючій працелюбності він здобув високе визнання серед колег, мистецтвознавців, критиків та шанувальників мистецтва. За своє нелегке, але сповнене творчої праці життя, він створив понад сім тисяч скульптур. Творчість Петра Капшученка розпорошена по усьому світу. Окрім колекцій у різних музеях, велика частина його робіт зберігається у приватній власності його друзів і їх родин. Дослідник життя та творчості П. Капшученка відомий мистецтвознавець О. Федорук зокрема писав, що Петро Капшученко щедро розставався зі своїми роботами. Він дарував свої скульптури друзям, українським навчальним, культурним установам тощо. Він зізнавався не раз, що для нього найголовніше, аби його твори жили серед людей [7, с. 156]. Тепер, після передачі скульптур до НаУОА, його роботи «живуть» і серед українців в Україні.

Колекція П. Капшученка в Музеї НаУОА сформувалася поступово, завдяки добрим друзям університету. Перші роботи майстра були передані громадською діячкою Брониславою Скорупською, що проживає у Нью-Джерсі. Скульптури, які Петро Капшученко зробив для пані Бронислави, є час-

тинкою її особистої біографії, оскільки зберігають пам'ять про її чоловіка Максима та сина Петра. Оскільки Бронислава Скорупська неодноразово підтримувала Острозьку академію і тісно співпрацює з Інститутом досліджень української діаспори, вона вирішила, що роботи майстра мають бути передані в Україну і обрала Музей НаУОА. Власне після передачі нею двох скульптур Петра Капшученка «Кармелюк» та «Благословення» виникла ідея створити окрему колекцію творів видатного майстра в університеті. Проект підтримала родина Михалюків, які є добрими друзями Острозької академії. Олександр Михалюк – голова Фонду ім. Учнів колишньої Рівненської гімназії у Філадельфії – неодноразово надавав іменні стипендії студентам університету. Книги з його власної колекції становлять невід'ємну частину бібліотечного фонду академії. Пан Олександр володіє декількома скульптурами Петра Капшученка, оскільки був добрим другом майстра, допомагав створювати фотоальбоми його робіт. Разом із Брониславою Скорупською, яка висловила бажання передати університету ще одну роботу, пан Олександр та його дружина пані Раїса передали дев'ять робіт П. Капшученка до колекції НаУОА. На сьогодні вони перебувають в постійній експозиції. Меценатство зарубіжних українців та їх постійна підтримка розвитку української культури дали можливість університетському музею експонувати роботи видатного скульптора П. Капшученка.

Головна тема робіт скульптора – людина. Його герої емоційні, їх настрої зрозумілий кожному глядачу, вони захоплюють своєю життєвістю та енергетикою. Скульптор не звеличував людину, не прагнув увіковічнити її, хоч вся його творчість глибоко гуманістична. Справжнє людське життя у всьому різноманітті поведінки, емоцій та почуттів професійно розкрито митцем у скульптурах: від мініатюр до монументальних пам'ятників. Українці як рідні та, водночас, далекі для скульптора люди є однією з головних тем його творчості. Усміхнені та суворі, щасливі та засмучені, замислені та енергійні – його герої передають увесь спектр людських емоцій у поєднанні з українським колоритом. Навіть якщо скульптура не має назви, глядач безпомилково зрозуміє її. Його героями часто є діти. Є й роботи, присвячені відомим історичним постатям: наприклад, вже згадана скульптура «Кармелюк». Творчість Педро Енко (під таким псевдонімом працював скульптор, проживаючи в Аргентині і США) захоплювала його сучасників і не перестає дивувати і до нині. Аргентинська поетеса Аделя Гарсія Салаберрі відзначила: «Твори Педро Енко приваблюють подихом делікатних і чутливих емоцій, розбудовують високого рівня почуття своїми людськими рисами, проникають у родючу землю з великою силою, засіяні добрим сіячем» [7, с. 66]. Капшученка називають «великим майстром малих форм». Значна кількість його робіт – мініатюрні скульптури 10-15 см., але це і захоплює глядача найбільше: вміння майстра в мініатюрній роботі вловити та відтворити «відтінки душі» [7, с. 170]. В колекції НаУОА експонуються мініатюри з теракоти та порцеляни, а також теракотова та дві бронзові роботи більшого розміру. Як і всі скульптури майстра, вони вражають, в першу чергу, своєю характерністю, безпомилково і легко відтворюють емоційний стан героїв, заставляють глядача затриматися, помилуватися, відчутти настрої, що прочитується у кожній роботі. Безперечно, скульптури Міртали Пилипенко і Петра Капшученка є окрасою художнього фонду НаУОА.

Окрім презентації діючих мистецьких експозицій, музей історії НаУОА проводить активну виставкову діяльність. З 2009 року до музейного комплексу університету входить підземна мистецька галерея, розташована у підвальних приміщеннях будівель колишнього монастирського корпусу XVIII ст. За цей час в галереї було проведено понад 50 виставок, на яких були представлені і роботи українських митців діаспори, і картини з колекцій зарубіжних українців. Справжньою мистецькою подією стала виставка картин видатного українського постімпресіоніста Олекси Новаківського з приватної колекції словацького вченого українського походження доктора філології, академіка НАН України, професора Миколи Мушинки. Вчений не лише зберігає, але й презентує та популяризує в Україні та за кордоном безцінну колекцію видатного українського художника. Історія збірки надзвичайно цікава. Проф. Мушинка неодноразово висвітлював її в пресі та у наукових статтях [6]. Паралельно з презентацією картин проф. Мушинка знайомить глядачів з постаттю українського письменника Миколи Голубовського, який був добрим другом О. Новаківського на навіть написав про нього книгу [3]. Разом із колекцією робіт Новаківського М. Мушинка віднайшов, зберіг та упорядкував архів М. Голубовського та видав його працю. Студенти та гості НаУОА мали нагоду ознайомитись з цією книгою, поспілкуватися на лекціях з проф. Мушиною та оглянути експозицію робіт українського митця.

Ще одним проектом презентації творчості зарубіжних українців в НаУОА стала виставка робіт американської художниці українського походження Аркадії Оленської-Петришин. Протягом всього свого життя вона працювала в Нью-Йорку. Після її смерті (1996 р.) чоловік передав картини Національному заповіднику «Замки Тернопілля», адже родом художниця зі Збаражчини [2]. Згодом, в рамках співпраці між музеями, роботи художниці були представлені в галереї НаУОА. Активне творче життя Аркадії Оленської-Петришин припадає на 60–70-ті роки, коли американський та європейський мистецький світ перебував у постійному пошуку нових нетрадиційних форм вираження, створення

безпредметної реальності, осмислення ролі мистецтва і митця. Художниця довгий час працювала в напрямі абстракціонізму, бо, за її власними спогадами, їй «дуже хотілося досягнути суть і філософію абстракціонізму, мати вільну руку письма і при цьому нікого не наслідувати»[1].

Абстрактні роботи художниці отримали високу оцінку критиків, проте вона продовжувала працювати і освоювати нові теми, напрямки, концепції. Мистецькі пошуки художниці привели її до незвичайної теми – зображення загадкового світу, який населяють гігантські кактуси та екзотичні квіти. Кольорова палітра експресіоністична, скрізь переважає чистий насичений колір, тривимірний простір поступається свідомо і майстерно змодельованій площинності. Як результат – власний цікавий стиль мисткині, її нова концепція світу.

Виставка, що була представлена в галереї НаУОА, знайомила відвідувачів з різними етапами творчості художниці. Це і ранні абстрактні роботи, і величний світ живої природи, і навіть сюрреалістичні мотиви. Презентація картин дала можливість не лише студентам, але й значній кількості відвідувачів галереї НаУОА відкрити для себе творчість неординарної українки, визнання та ім'я якої в Україні з'явилося лише в часи незалежності та після смерті художниці.

Знайомство українців в Україні з творчістю митців діаспори – це важливий процес, який дає змогу наблизити розуміння багатогранності явища закордонного українства, осмислити ту роль, яку відіграють українці діаспори в процесі розбудови та збереження української держави. Опинившись за межами рідної землі інтелектуали, громадські діячі, митці, інтегруючись у нове суспільство нових країн, не лише зберігали свою ідентичність, а й пропагували Україну у світі. Робили це по-різному: своїми працями та винаходами, творчістю та активною громадською позицією, участю у науковому чи політичному житті країн, в яких проживали. Як і науковці, українські митці діаспори створювали імідж України у світі, їх роботи стали частиною світової мистецької спадщини. Тому, ознайомлення з їх творчістю, повернення її в українські музеї та колекції, включення імен зарубіжних українських митців до історії українського мистецького розвитку є важливою складовою об'єднання та створення єдиного українського культурного простору, цілісної української культури.

Список використаних джерел та літератури:

1. Аркадія Оленська-Петришин. Від малого максималізму – до великого мінімалізму // Мистецтво української діаспори. Повернуті імена / [За ред. О. Федорук, Д. Степовик, В. Врублевська, М. Коць]. – К.: «Тріумф», 1998. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uor.net.ua/arkadiya-olenska-petryshyn-vid-maloho-maksymalizmu-do-velykoho-minimalizmu/>
2. Аркадія Оленська-Петришин: олійні твори, офорти / [упор. Б. Бойчук]. – К.; Нью-Йорк: В-во «Анна», 2003. – 171 с.
3. Голубовський І. Розмахом могутніх крил: Повість-есе про О. Новаківського / І. Голубовський. – Львів: «Магнолія Плюс», 2004. – 345 с.
4. Корсун Л. Скульптура та поезія Міртали: презентації монографії Міртали Пилипенко у Нью-Йорку та Філадельфії / Л. Корсун // Час і події. – 2008. – № 18. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chasipodii.net/article/3003/?vsid=040067543ce11ae55eb2b2b33fa4b7d8>
5. Міртала Пилипенко. Скульптор і поет / [за ред. Асі Гумецької]. – Нью-Йорк; К.; Львів: «Місіонер», 2007. – 135 с.
6. Мушинка М. Письменник Іван Голубовський та його колекція картин Олекси Новаківського / М. Мушинка // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Історичні науки. – Острог, 2008. – Вип. 11. – С. 402–414.
7. Федорук О. Пластика Петра Капшученка: Альбом / О. Федорук. – К., 2004. – 280 с.

Стаття надійшла до редколегії 09.11.2014 р.

Анастасія Хеленюк

Вклад зарубезжних українцев в формування художественного фонду музею історії Національного університету «Острозька академія» і популяризацію творчості художників діаспори.

Стаття посвячена історії формування і становлення Музею історії Національного університету «Острозька академія», определена роль української діаспори в этом процесі. Особое внимание уделено анализу художественных коллекций музея и презентации творчества украинских художников зарубежья в Музее НаУОА, организованных в сотрудничестве с зарубежными украинцами.

Ключевые слова: художники української діаспори, Музей історії НаУОА, скульптури, художественные коллекции, Міртала Пилипенко, Петр Капшученко, виставки.

Anastasia Kheleniuk

Contribution of Ukrainians from Abroad into the Organization of Art Collection of the Museum of History of the National University of «Ostroh Academy» and Popularization of Works of Ukrainian Diaspora Artists.

The article is devoted to the history of the developing of the Museum of History of the National University of «Ostroh Academy». The author underlines the role of the Ukrainian diaspora in this process. Special attention is paid to the analysis of art collections of Ukrainian artists from abroad at the Museum of Ostroh Academy, which were organized in cooperation with the Ukrainian diaspora community. The University has an ancient history, which started in 1576, but in the middle of the XVII century this educational institution was closed. Ostroh Academy was renovated in 1994 after long time of oblivion. In 1997 the Museum of History of Ostroh Academy was founded. A great contribution into its development was made by Ukrainians from abroad. They supported the Museum, sent interesting exhibits, and joined the Museum projects. Nowadays the Museum has valuable art collections; among them one can find sculptures of well-known Ukrainian artists Mirtala Pylypenko and Petro Kapshuchenko. Moreover, Mirtala Pylypenko has presented one collection of her works. She is a sculptor with a long exhibiting career who has combined images of her sculptures with her poems, creating the whole that is greater than its parts. Mirtala's collection of sculptures is monumental, philosophic and gracious. However, at the same time, it is sunny and brings back the life-asserting symbols of eternal space and time. Although she has spent the biggest part of her life across the ocean in the USA, her soul remains tied to Ukraine.

Moreover, Bronislawa Skorupska together with the Mykhaliuk family presented Kapshuchenko's sculptures. Oleksandr Mykhaliuk, a member of the Ukrainian Diaspora in the United States and the Chairman of the Fund of the Students of Former Ukrainian Rivne Gymnasia in Philadelphia, was the sculptor's close friend. The majority of the sculptures received from the Mykhaliuk family have been given to them as presents by Mr. Kapshuchenko. Petro Kapshuchenko is not widely known in Ukraine, since the artist left his motherland in 1945. He got the first chance to come back here only in the 1990s. Being in the centre of the artistic life of Philadelphia, Petro Kapshuchenko always used Ukrainian motives and symbols in his creations. Therefore, among 7,000 of his sculptures, the most famous are the projects of monuments to Princess Olha and Metropolitan Vasyl Lypkivsky in Bound Brook (New Jersey, USA), numerous miniatures on Cossack life and sculptural portraits of famous Ukrainians.

Mirtala Pylypenko and Petro Kapshuchenko are extraordinary people in Ukrainian art. Nowadays many generations of university students have an opportunity to get acquainted with their unique talent. Hence, it is important to acknowledge Ukrainians with these artists.

There are many interesting books and things devoted to the history of the Ukrainian Diaspora and represented in different museum exhibitions. The Museum organized a few interesting exhibitions dedicated to the Ukrainian art heritage. Among them one can visit the exhibition of Olenska-Petryshyn paintings and the exhibition of Oleksa Nowakiwski art, organized in cooperation with Professor Mykola Mushynka. Therefore, the Museum tries to preserve and represent the Ukrainian Diaspora art and history in museum collections.

Key words: *Ukrainian Diaspora artists, the Museum of NUOA, sculptures, art collections, Mirtala Pylypenko, Petro Kapshuchenko, exhibitions.*